

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 189/21
V Luxemburgu 21. októbra 2021

Rozsudok v spojených veciach C-845/19 a C-863/19
Okrážna prokuratúra - Varna

Súdny dvor spresnil niektoré ustanovenia smernice o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii

Táto smernica bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje skonfiškovať v prospech štátu majetok, o ktorom sa tvrdí, že patrí inej osobe než páchatelovi predmetného trestného činu, ak táto tretia osoba nemá možnosť byť účastníkom konania o konfiškácii

Dvaja bulharskí štátni príslušníci (ďalej len „dotknuté osoby“) boli odsúdení v trestnom konaní za to, že vo februári 2019 vo Varne (Bulharsko) bez povolenia prechovávali vysoko rizikové omamné látky na účely ich distribúcie. Po odsúdení dotknutých osôb v trestnom konaní podala Okrážna prokuratúra – Varna (Krajská prokuratúra Varna, Bulharsko) na Okrážen súd Varna (Krajský súd Varna, Bulharsko) návrh na konfiškáciu peňažných súm nájdených v bytoch týchto osôb počas domových prehliadok.

Na pojednávaní pred týmto súdom dotknuté osoby vyhlásili, že zaistené peňažné sumy patria ich rodinným príslušníkom. Poslední uvedení sa nezúčastnili konania na uvedenom súde, keďže vnútroštátne právo to neumožňovalo. Rovnaký súd odmietol nariadiť konfiškáciu uvedených súm, keďže usúdil, že trestný čin, za ktorý boli dotknuté osoby odsúdené, nemohol viesť k vzniku hospodárskeho prospechu. Okrem toho, hoci existujú dôkazy o tom, že dotknuté osoby predávali omamné látky, za takýto trestný čin neboli trestne stíhané ani odsúdené. Krajská prokuratúra Varna napadla tento rozsudok, pričom uviedla, že uvedený súd pri uplatňovaní relevantných vnútroštátnych ustanovení nezohľadnil smernicu 2014/42¹.

Za týchto podmienok sa vnútroštátny súd rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa toho, či na účely začatia uplatňovania smernice 2014/42 musí existovať cezhraničná situácia, ďalej toho, aký je rozsah konfiškácie upravený touto smernicou, ako aj toho, v akom rozsahu sa tretej osobe, ktorá tvrdí alebo o ktorej sa tvrdí, že je vlastníkom majetku, ktorý je predmetom konfiškácie, priznáva právo na účinný prostriedok nápravy. Súdny dvor sa vo svojom rozsudku vyjadril k otázkam, ktoré majú kľúčový význam pre spresnenie pôsobnosti smernice 2014/42 a pre výklad niektorých jej kľúčových pojmov.

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor v prvom rade konštatoval, že **prechovávanie omamných látok na účely ich distribúcie patrí do rozsahu pôsobnosti smernice 2014/42, aj keď sa všetky skutočnosti spojené so spáchaním tohto trestného činu obmedzujú na územie jediného členského štátu**. Podľa Zmluvy o FEÚ² totiž takýto trestný čin patrí do jednej z oblastí obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom, ktoré sa spomínajú v tejto Zmluve. V dôsledku toho má normotvorca Únie právomoc prijať minimálne pravidlá harmonizácie týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v tejto oblasti, pričom táto právomoc sa vzťahuje aj na situácie, v ktorých sa všetky skutočnosti spojené so spáchaním konkrétneho trestného činu obmedzujú na územie jediného členského štátu.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 39).

² Článok 83 ods. 1 ZFEÚ.

V druhom rade Súdny dvor dospel k záveru, že smernica 2014/42 nestanovuje len konfiškáciu majetku predstavujúceho hospodársky prospech pochádzajúci z trestného činu, za ktorý bol páchatel' tohto trestného činu odsúdený, **ale že sa týka aj konfiškácie majetku patriaceho páchatel'ovi trestného činu, o ktorom je vnútroštátny súd rozhodujúci vo veci presvedčený, že pochádza z inej trestnej činnosti.** Takéto konfiškácie sa však musia uskutočniť v súlade so zárukami stanovenými v tejto smernici³ a podliehajú podmienke, že trestný čin, za ktorý bol jeho páchatel' odsúdený, sa nachádza medzi tam vymenovanými trestnými činmi,⁴ a že tento trestný čin mohol priamo alebo nepriamo viesť k získaniu hospodárskeho prospechu.

Pokiaľ ide o prvý druh konfiškácie, je nevyhnutné, aby príjmy, ktorých konfiškácia sa navrhuje, **pochádzali z toho trestného činu, za ktorý bol jeho páchatel' právoplatne odsúdený.**

Pokiaľ ide o druhý možný prípad zodpovedajúci rozšírenej konfiškácii,⁵ Súdny dvor jednak spresnil, že **členské štáty môžu pri rozhodovaní o tom, či trestný čin mohol viesť k vzniku hospodárskeho prospechu zohľadniť *modus operandi*, a to napríklad ak bol trestný čin spáchaný v súvislosti s organizovanou trestnou činnosťou alebo s úmyslom zabezpečiť pravidelný príjem z trestnej činnosti.**⁶ Okrem toho sa presvedčenie vnútroštátneho súdu o tom, že majetok pochádza z trestnej činnosti, **musí zakladať na okolnostiach vecí, vrátane konkrétnych skutkových okolností a dostupných dôkazov.**⁷ Na tento účel môže tento súd okrem iného zohľadniť nepomer medzi hodnotou predmetného majetku a zákonnými príjmami odsúdenej osoby.⁸

Pokiaľ ide napokon o konfiškáciu majetku tretích osôb,⁹ jej predpokladom je, že **sa preukáže prevod príjmov z podozrivého alebo obvineného na tretiu osobu alebo nadobudnutie takýchto príjmov treťou osobou, ako aj vedomosť tejto tretej osoby o tom, že účelom tohto prevodu alebo nadobudnutia zo strany podozrivej alebo obvinenej osoby bolo predísť konfiškácii.**

V treťom rade Súdny dvor rozhodol, že smernica 2014/42 v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie **bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje skonfiškovať v prospech štátu majetok, o ktorom sa tvrdí, že patrí inej osobe než páchatel'ovi predmetného trestného činu, ak táto tretia osoba nemá možnosť byť účastníkom konania o konfiškácii.** Táto smernica totiž členským štátom ukladá povinnosť prijať potrebné opatrenia na to, aby mali osoby dotknuté opatreniami stanovenými v tejto smernici, vrátane tretích osôb, ktoré v rámci konania o konfiškácii uvádzajú alebo o ktorých sa tvrdí, že sú vlastníckymi majetku, ktorého konfiškácia sa navrhuje, **právo na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý súdny proces na ochranu svojich práv.**¹⁰ Okrem toho uvedená smernica stanovuje viaceré osobitné záruky s cieľom zabezpečiť ochranu základných práv takýchto tretích osôb. Medzi tieto záruky patrí aj **právo na prístup k právnomu zástupcovi v priebehu celého konania o konfiškácii,**¹¹ ktoré zjavne zahŕňa právo tejto tretej osoby byť v rámci tohto konania vypočutá, vrátane práva domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva k majetku, ktorého sa týka konfiškácia.¹²

³ Článok 8 ods. 8 smernice 2014/42.

⁴ Článok 5 ods. 2 smernice 2014/42.

⁵ Článok 5 smernice 2014/42.

⁶ Odôvodnenie 20 smernice 2014/42.

⁷ Odôvodnenie 21 smernice 2014/42.

⁸ Článok 5 ods. 1 smernice 2014/42.

⁹ Článok 6 smernice 2014/42.

¹⁰ Článok 8 ods. 1 smernice 2014/42.

¹¹ Článok 8 ods. 7 smernice 2014/42.

¹² Článok 8 ods. 9 smernice 2014/42.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnu dvor otázku o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499